

BPrAL - PPOHE
Kolegji AAB

FAKULTETI ADMINISTRATË PUBLIKE

Programi: Administratë Publike

Punim Diplome i Masterit

Transformimi i organizimit të Administratës Lokale 2007-2023. Rast Studimi

Komuna Prishtinë

Kandidati:

Egzon Pacolli

Mentori:

Prof.Ass.Dr.Petrit BUSHI

Prishtinë, 2024

Përmbajtja

SHKURTESAT.....	
LISTA E FIGURAVE.....	
ABSTRAKTI.....	
Abstarct.....	
KAPITULLI - HYRJA	
1.1 Qëllimi.....	
1.2 Hipotezat dhe Pyetjet Kërkimore	
1.3 Rëndësia e Temës.....	
1.4 Metodologjia	
1.5 Rishkimi i Literaturës.....	
KAPITULLI II - KONSOLIDIMI I ADMINISTRATËS PUBLIKE DHE PUSHTETIT LOKAL NË PRISHTINË NDËRMJET 1999-2007	
2.1 Prezenca Ndërkombëtare dhe Ndërtimi i Institucioneve në Kosovë.....	
2.2 Pjesëmarrja e Qytetarëve në Zgjedhje Lokale 2000-2007 në Komunën e Prishtinës	
2.3 Rregullimi Juridik dhe Funkionimi i Komunës së Prishtinës 1999-2007.....	
2.4 Koncepti i Administratës Publike në nivel lokal 1999-2007	
KAPITULLI III - Reformat dhe ndryshimet legislative që kanë prekur funksionimin e Komunës dhe Adminstratës Publike në Komunën e Prishtinës.....	
3.1 Shpallja e Pavarësisë së Kosovës dhe ndikimi në punën e institucioneve lokale .	
3.2 Reforma e Administratës Publike në Kosovë pas Shpalljes së Pavarësisë, ndikimet në Prishtinë.....	
3.3 Ligji Nr. 08/L-196 për Pagat në Sektorin Publik dhe Ligji Nr. 08/L-197 për Zyrtarët Publik.....	
3.4 Ligji Nr. 06/L-012 për Kryeqytetin e Republikës së Kosovës.....	

KAPITULLI IV - Rekomandimet dhe përfundimet	
4.1 Rekomandimet	
4.2 Përfundimet	
Literatura.....	

SHKURTESAT

UNMIK – Misioni i përkohshëm i Kombeve të Bashkuara në Kosovë

Komuna – Njësia e pushtetit lokal e definuar në bazë të legjislacionit në Kosovë

OKB – Organizata e Kombeve të Bashkuara

KFOR – Misioni Ushtarak Paqeruajtës i vendosur në Kosovë në bazë të Rezolutës 1244 të Këshillit të Sigurimit

IPVQ – Institucionet e përkohshme vetqeverisëse të Kosovës

PSSP – Përfaqësuesi Special i Sekretarit të Përgjithshëm të OKB-së

Korniza Kushtetuese – Dokumenti më i lartë për IPVQ i parashikuar në Rregulloren e UNMIK i nënshkruar nga PSSP me 15 Maj 2001

Kryeshefi Ekzekutiv – Funkcion i parashikuar me Rregulloren e UNMIK 2000/45 mbi vetëqeverisjen e Komunave të Kosovës

KQZ – Komisioni Qendror Zgjedhor

OMIK – Misioni i OSBE-së në Kosovë

PBZHV – Personat e Zhvendosur Brenda Vendit

MAPL – Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal

BE – Bashkimi Evropian

SIMBNJ - Sistemi Informativ për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore

SHFMU – Shkolla Filllore dhe e Mesme e Ulët

SHML – Shkolla e Mesme e Lartë

MASHTI – Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit

LISTA E FIGURAVE

Figura 1 Fletvotimi për Kuvendin Komunal në Prishtinë

Figura 2 Objekti i Administratës së Komunës së Prishtinës

Figura 3 Sistemi Informativ për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore SIMBNJ

Figura 4 SIMBNJ Konkursset e Shërbimit Civil

Figura 5 Shpallja e Konkurseve në Webfaqen e Komunës së Prishtinës për Shërbimin Publik (Arsimi)

Figura 6 Njoftimi përfundimtar për kandidatët e përzgjedhur si shërbyes publik në Arsim

Figura 7 Fotografi se si do duket Objekti i Spitalit të Qytetit të Prishtinës

Figura 8 Objekti i Termokos në Prishtinë

ABSTRAKTI

Administrata Publike Lokale është kontakti i parë që qytetari ka me shërbimet e ofruara nga shteti, që në varësi të nevojave të përditshme për ndërhyrje në infrastrukturë, realizim të të drejtave dhe shërbime tjera të cilat ofrohen nga niveli lokal. Kërkesat në baza ditore, si dhe numri i madh i shërbimeve të cilat ofrohen në nivel lokal, shton edhe nevojën e vazhdueshme të ofrimit të shërbimeve, zëvendësimit të metodave dhe gjetjen e zgjidhjeve që rezultojnë me zgjidhjen ose trajtimin e problemeve/nevojave të qytetarëve. Për shkak të specifikave të caktuara Komuna e Prishtinës, ka numër të madh të kërkesave të cilat parashtrihen nga qytetarët, por, gjithashtu edhe për shkak të lëvizjes së numrit të banorëve, gjatë viteve 2007 e deri në vitin 2023, është shndërruar në një aparat të madh të angazhimit të administratës publike, duke përfshirë edhe ofrimin e kujdesit primar shëndetësor si dhe organizimin e arsimit parauniversitar. Të qenurit Kryeqytet, ka ndikuar gjithashtu në nevojën e shtimit të seriozitetit për të trajtuar problematika të caktuara, si dhe organizimit më të madh në formë të përafërimit të nevojave të qytetarëve me shërbimet e ofruara. Prezenca e Misionit të Përkohshëm të Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK) nga përfundimi i luftës e deri në fillim të vitit 2008, lëvizja drejtë pavarësisë dhe ndryshimet tjera të legjislacionit, prezantojnë më së miri nëpër çfarë ka kaluar administrata lokale në Prishtinë.

Fjalët kyqe: Administrata publike lokale, Kryeqyteti, Prishtina, Shërbimet Lokale

ABSTRACT

Local Public Administration is the first contact that the citizen has with the services provided by the state, depending on the daily needs for intervention in infrastructure, realization of rights and other services provided by the local level. Demands on a daily basis, as well as the large number of services that are offered at the local level, adds to the constant need to provide services, replace methods and find solutions that result in solving or treating the problems/needs of citizens. Due to certain specifics, the Municipality of Pristina has a large number of requests submitted by citizens, but also due to the movement of the number of inhabitants, during the years 2007 until 2023, it has been transformed into an apparatus of great commitment of the public administration, including the provision of primary health care as well as the organization of pre-university education. Being the capital has also influenced the need to increase the seriousness to deal with certain problems, as well as greater organization in the form of approximation of citizens' needs with the services offered. The presence of the United Nations Interim Mission in Kosovo (UNMIK) from the end of the war until the beginning of 2008, the movement towards independence and other changes in the legislation, best present what the local administration in Pristina has gone through.

Keywords: Local Public Administration, Capital City, Prishtina, Local Services

KAPITULLI - HYRJA

Qeverisja lokale si natyrë është organizim kompleks me qenë se trajton shumicën e nevojave që qytetarët kanë në raport me jetën e përditshme. Me rëndësi të theksuar për të trajtuar shkencërisht këtë dimension është trajtimi i nocioneve bazike të qeverisjes lokale, të kuptuarit e drejtë të misionit dhe shërbimeve që ofron pushteti lokal, si dhe ngadal zhvendosja në Rastin Studimor-Komuna e Prishtinës, që nga përfundimi i luftës në vitin 1999, me theks të veçant në periudhën 2007-2023. Pjesë thelbësore e pushtetit lokal është administrata publike, që planifikon, koordinon dhe vendos në zbatim projektet, vullnetin e udhëheqjes politike dhe garantimin e të drejtave ligjore që qytetarët kanë me rastin e parashtrimit të kërkesave dhe nevojave të qytetarëve.

Për të shpjeguar më mirë pushtetin lokal, duhet së pari të krijojmë një përshtypje mbi administratën publike, çfarë është dhe pse ka rëndësi të veçant posaqërisht për natyrën e temës e cila trajtohet në aspekt shkencor. As në kontekstet kombëtare, as në qarqet akademike dhe as në botën reale të praktikës nuk ekziston një përkufizim konsensusal i administratës publike. Nocionet dhe praktikat e disiplinave të ndryshme mund të kontribuojnë në këto pikëpamje të ndryshme. Vlefshmëria e administratës publike si fushë akademike ka qenë objekt debatesh dhe diskutimesh intensive në shumë vende (Hustedt, Randma-Liiv, & Savi, 2020). Përkundër se disa autor nuk kanë arritur në një konkluzion për definicionin e Administratës Publike, në këtë rast ne i referohemi zyrtarëve të administratës së Prishtinës, me të cilët qytetarët bien në kontakt gjatë kërkesave për marrjen e shërbimeve dhe realizimin e të drejtave të tyre.

Natyra e organizimit lokal në Kosovë, me rastin e vendosjes së Misionit të Përkohshëm të Kombeve të Bashkuara në Kosovë (UNMIK), ka pasur disa specifike që shtet e rajonit nuk i kanë pasur asnjëherë, mos përdorimi i Ligjeve të ish Jugosllavisë, zëvendësimi i tyre me Rregullore të UNMIK-ut, si dhe pastaj krijimi i bazës ligjore fillimisht nga Institucionet e Përkohshme Vetqeverisëse derë në shpalljen e pavarësisë, në shumë raste kanë pasqyruar një Surrogat Juridik. Organizimi lokal ka qenë i tillë duke pasur parasysh organizimin e popullatës vendëse në njësi lokale të quajtura Kuvende Komunale, me Delegat Komunal, Kryetar Kuvendi dhe Kryeshef, si dhe me

Administrator ndërkombëtar që kanë pasur fuqinë e vetos ndaj vendimeve të organeve qeverisëse së popullatës vendëse.

Krahas kësaj bashkijeteve të pazakontë ndërmjet disa strukturave politike dhe administrative, me burim sovraniteti nga popullata vendëse përmes zgjedhjeve dhe me burim të kompetencës nga emërimi si pjesëtar i UNMIK-ut në Kosovë, ka vazhduar si gjendje ndërmjet viteve 1999 deri në vitin 2007. Njësitë lokale të organizuara në Kuvende Komunale, kanë qenë të sistemuara në atë formë që të trajtojnë disa nga shqetësimet kryesore të qytetarëve në nivel lokal, duke qenë se një sërë kompetencash janë mbartur nga viti në vit, prej UNMIK tek të zgjedhurit e popullatës vendëse. Për të kaluar nga viti 2007 para shpalljes së pavarësisë në Zgjedhje të Kryetarëve direkt me Votë Popullore, duke eliminuar pozitën e Kryeshefit Ekzekutiv, duke krijuar Kryesuesin e Kuvendit Komunal, dhe një sërë kompetencash tjera vetanake dhe të deleguara për njësitë e pushtetit lokal.

Pas shpalljes së Pavarësisë së Republikës së Kosovës, me 17 Shkurt 2008 fillon edhe zëvendësimi i Rregulloreve të UNMIK-ut, duke u zëvendësuar nga Ligjet e miratuara nga Kuvendi i Republikës së Kosovës, ligje që padyshim kanë prekur nivelin lokal të organizimit, e për rrjedhojë edhe Komunën e Prishtinës. Baza e organizimit të pushtetit lokal është Ligji për Vetëqeverisjen Lokale i miratuar në vitin 2008 nga Kuvendi i Republikës së Kosovës. Për shkak të tendencës për të afruar edhe komunitetet joshumicë që të bëhen pjesë e organizimit lokal në Republikën e Kosovës, komunave u deleguan shumë kompetenca nga niveli qendror për të ngritur nivelin e pushtetit dhe afrimin me banorët lokal. Duhet përmendur që pas një periudhe 10 vjecare nga Shpallja e Pavarësisë, miratohet Ligji për Kryeqytetin në vitin 2018. Duhet theksuar se edhe Kushtetuta e Republikës së Kosovës përmend njësitë lokale, organizimin e komunave, llojet e kompetencave (vetanake, të zgjeruara dhe të deleguara) që do shtjellohen në vazhdim të punimit.

Referuar historisë politike dhe juridike të cilën e ka Komuna e Prishtinës, është me rëndësi trajtimi nga rrafshi akademik i kësaj periudhe për nga ndryshimet që kanë ndodhur dhe si kanë ndikuar në punën e administratës publike. Pashmangshëm ndryshimet ligjore dhe administrative kanë ndikuar në riorganizimin dhe

rishpërndarjen e përgjegjësiave dhe kompetencave që Komuna e Prishtinës, ushtron ndër vite brenda territorit administrativ. Rasti studimore në këtë rast, Komuna e Prishtinës, është marrë që krahas referimit të ndryshimeve të caktuara, të shpjegohen në formë akademike ndikimet, efektivitetin dhe suksesin eventual të këtyre ndryshimeve kur kanë ndodhë në nivele më të mëdha gjatë kësaj periudhe 2007-2023.

1.1 Qëllimi

Qëllimi i këtij punimi të masterit, është njohja e organizimit të pushtetit lokal në Kosovë si orientim nga viti 1999 deri në vitin 2007, e pastaj në vecanti edhe rasti i Komunës së Prishtinës nga viti 2007 deri në vitin 2023, transformimi legjislativ, organizativ dhe lëvizjet tjera që kanë ndikuar në formësimin e konceptit të organizimit dhe funksionimit të Komunës së Prishtinës deri në vitin 2023. Njohja me rregulloret e UNMIK-ut, Ligjet e Republikës së Kosovës, si dhe legjislacionin tjetër që ka ndikuar në formimin e këtij lloji të organizimit, është baza kryesore e punimit, dokumentacion përmes së cilit synohet edhe të sqarohet forma e organizimit si e tillë. Për shkak se është Kryeqytet në shumë raste forma e organizimit komunal në Prishtinë, është më komplekse dhe ka specifika të caktuara që njësitë tjera lokale në Kosovë (komunat) nuk i kanë.

Për të sqaruar më mirë duhet të kemi parasysh se Komunat në Kosovë, kanë: Kompetenca Vetanake, të Deleguara dhe të Zgjeruara (janë disa nga Komunat me Shumicë Serbe në Veriun e Kosovës). Prishtina si një administrative, ka kompetencat vetanake dhe të deleguara si shumica e njësiave tjera administrative të organizuara në formë të komunave, ku krahas edhe rishikimit të literaturës në vazhdim do orientohet edhe krahasimi i periudhave kohore dhe legjislacionit që ka formësuar Prishtinën deri në masën e cila është edhe sot.

1.2 Hipotezat dhe Pyetjet Kërkimore

Hipotezat:

1. Komuna e Prishtinës, ka pësuar ndryshime organizative dhe funksionale ndërmjet viteve 2007-2023, në raport me periudhën paraprake të organizimit lokal (nga viti 1999 deri në vitin 2007).

2. Kompetencat vetanake, të deleguara dhe të zgjeruara të Komunës së Prishtinës, janë të mjaftueshme në menaxhimin e problemeve ditore të cilat bien si përgjegjësi e pushtetit lokal.

Pyetjet kërkimore që shtrohen në këtë punim të masterit, në të cilat jemi përpjekur të japim përgjigje janë:

1. Çfarë dallon Komuna e Prishtinës, nga njësitë tjera të pushtetit lokal në Kosovë, në vecanti për periudhën 2007-2023, duke përfshirë llojet e kompetencave dhe formën e organizimit në raport me këto njësi?
2. Cilat janë ndryshimet kryesore që kanë prekur organizimin e Komunës së Prishtinës, prej vitit 2007, në raport me periudhën paraprake nga viti 1999-2007 me interes krahasimin e këtyre dy periudhave në orientim të transformimit legjislativ dhe transformimit organizativ?
3. Pse është zbatuar kjo shkallë e vetëqeverisjes lokale në të gjitha njësitë lokale (komunat) në Republikën e Kosovës, duke përfshirë në vecanti Komunën e Prishtinës?

1.3 Rëndësia e Temës

Për të gjithë studiuesit dhe të interesuarit tjerë që trajtojnë fushën e organizimit në nivel lokal, e në vecanti që kanë interes të shohin ndryshimet legjislative, organizative dhe ndryshimet funksionale që kanë prekur Komunën e Prishtinës si njësi e pushtetit lokal, është mundësi e mirë për të marrë informacione të vecanta nga punimi, përmes formës së trajtimit që do ndiqet në vazhdim. Njohja e bazës legjislativë për funksionimin e pushtetit lokal, informimi me kompetencat dhe formën e funksionimit në vecanti të Komunës së Prishtinës, paraqet rëndësinë kryesore të temës, duke marrë për bazë faktet që kanë shkaktuar transformime organizative dhe ardhjen deri tek forma që e kemi në fund të vitit 2023 të Komunës së Prishtinës.

Varësisht nga hulumtimi që realizojnë të tjerët për të pasuruar më tepër materialet shkencore mbi pushtetin lokal, Rasti i Komunës së Prishtinës, orienton dhe shpjegon më lehtë jo vetëm njësinë administrative lokale që funksionon në Kosovë, por, edhe duhet vlerësuar aspektet e rëndësishme nga këndvështrimi i kryeqytetit. Dallime të caktuara për nga funksionimi i njërive tjera lokale dhe kryeqytetit do shpërfaqen kur të përmenden edhe projekte të caktuara, baza ligjore shtesë që i atribuohet kryeqytetit dhe

transformimi në raport me njësitë tjera të pushtetit lokal, si dhe rrethanat historike gjatë zhvillimit të Kosovës.

1.4 Metodologjia

Metodat e përdorura në kuadër të shtjellimit të informacioneve për temën janë: metoda krahasuese në aspektin doktrinar ku krahasohen ndryshimet nga viti 1999 deri në vitin 2007, si dhe nga viti 2007 deri në 2023. Poashtu do shërbehemi edhe me Metodën Cilësore dhe Sasiore, gjatë trajtimit të të dhënave të cilat do i përfshijmë në vazhdim të punimit. Për të saktësuar llojin e materialeve të cilat krahasohen gjatë trajtimit të kësaj fushe në temë janë: Rregulloret e UNMIK, Ligjet dhe Aktet Nënligjore të miratuara në Republikën e Kosovës, Punimet Shkencore, Librat dhe materialet tjera që ofrojnë orientim, informacione konkrete, si dhe i shërbyjnë më tepër njohes së çështjes së trajtuar.

Përderisa punimi është shpërfaqje e zhvillimit të administratës komunale të Prishtinës, për shkak të ndryshimeve politike dhe legjislative, jemi shërbyer me akte ligjore dhe nënligjore të miratuara nga Kuvendi i Kosovës apo nga PSSP gjatë administrimit të OKB-së. Duke krahasuar këto akte juridike, theksohet transformimi nga periudha e administrimit ndërkombëtar deri në Shpalljen e Pavarësisë së Kosovës, e sidomos pas shpalljes së pavarësisë deri në vitin 2023.

Literatura

- Abazi, D., & Ejupi, B. (2018). *Pagat në Sektorin Publik në Kosovë*. Instituti për Politika Zhvillimore INDEP. Prishtina: Instituti për Politika Zhvillimore INDEP. Retrieved Qershor 5, 2024, from <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kosovo/15184.pdf>
- Adams, J. (1950). *Problems of Municipal Administration*. Chicago: The University of Chicago Press. Retrieved Qershor 1, 2024
- Ammons, D., & Roenigk, D. (2022). *TOOLS FOR DECISION MAKING A Practical Guide for Local*. New York: Routledge. Retrieved Qershor 2, 2024
- Aliu, Y., Terziu, L., & Brestovci, A. (2022). Covid-19 and Labour Market in Kosovo. *Икономически изследвания*, 4, 77–92. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1040749>
- ARD Inc. (2006). *Limited Scope Assesment of Local Governance in Kosovo*. Prishtina: U.S. Agency for International Development/Kosovo. Retrieved Qershor 7, 2024
- Asambleja e Përgjithshme e OKB-së. (1994, Shkurt 7). <https://documents.un.org/>. Retrieved from <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/n94/067/94/pdf/n9406794.pdf?token=LZjGx1pZVTQK3JjHhE&fe=true>
- ASK. (2013). *Popullsia sipas Gjinisë Etnicitetit dhe Vendbanimit*. Prishtinë: ASK. Retrieved Qershor 2, 2024
- ASPAClassics. (215). *Local Government Management Current Issues and Best Practices* (Vol. An ASPAClassics Volume). (D. Watson, & W. Hasset, Eds.) New York City, New York, US: Routledge. Retrieved Qershor 01, 2024, from https://ipfs.io/ipfs/bafykbzacec6xtbz2faslabts3ozojwg4py4u73t4dxdtxpariuryf7msm5ic6?filename=Douglas+J.+Watson_+Wendy+L.+Hassett+-+Local+Government+Management+_+Current+Issues+and+Best+Practices-Taylor+%26+Francis+Group+%282003%29.pdf
- Balkans Policy Research Group. (2020). *Reforma e Administratës Publike në Kosovë: Një përpyetje e vazhdueshme*. Prishtina: Balkans Policy Research Group. Retrieved Qershor 6, 2024
- Bajrami, I., & Bajrami, T. (2024). The role and importance of civil initiatives in local governance. *Journal of Governance and Regulation*, 13(2), 126. <https://virtusinterpress.org/The-role-and-importance-of-civil-initiatives-in-local-governance.html>
- Belegu, M., & Rrahmani, B. (2023). Endless EU Facilitated - Mediated Dialogue Between Kosovo and Serbia. *Insight Turkey*, [insightturkey.com](https://www.insightturkey.com/bashkim-rrahmani/endless-eu-facilitated-mediated-dialogue-between-kosovo-and-serbia). <https://www.insightturkey.com/bashkim-rrahmani/endless-eu-facilitated-mediated-dialogue-between-kosovo-and-serbia>
- Belegu, M., & Rrahmani, B. (2023). Marital and Inheritance Law from the Middle Ages to the Positive Law. From Scanderbeg Canon to Positive Law. *Journal on European History of Law*, 14(1), 202–211. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1134138>
- Buja, V., Qerimi, F., & Behluli, A. (2022). The impact of leadership styles on service quality and customer satisfaction: A comparative analysis between foreign and domestic capital banks in Kosovo. *Innovative Marketing*, 18(3), 181–196. [https://doi.org/10.21511/im.18\(3\).2022.16](https://doi.org/10.21511/im.18(3).2022.16)
- Box, R. (2007). *Demokracia dhe Administrata Publike*. New York City: M.E. Sharpe, Inc. Retrieved Maj 28, 2024

- Borovci, M. (2022). Enforceability of International Rule of Law Benchmarks in Legislative Process: The Abrogation of Secondary Legislation in Kosovo. *The Law and Development Review*, 16(1), 23–41. <https://doi.org/10.1515/ldr-2022-0010>
- Dobbins, J., MC Ginn, J., Crane, K., Jones, S., Lal, R., Rathmell, A., . . . Tmilisina, A. (2003). Chapter 7 KOSOVO. In J. Dobbins, J. G. MC Ginn, K. Crane, S. G. Jones, R. Lal, A. Rathmell, . . . A. Tmilisina, *America's Role in Nation-Building: From Germany to Iraq* (p. 121). Santa Monica, California: RAND Corporation. Retrieved Maj 23, 2024
- Drew, J. (2020). *Reforming Local Government Consolidation, Cooperation, or Re-creation*. Singapore: Springer. Retrieved Maj 24, 2024
- Elcock, H. (2005). *Local Government Third Edition Policy and management in local authorities*. London: Taylor & Francis e-Library. Retrieved Maj 28, 2024
- Gronegaard Cristensen, J. (2003). Pay and Perquisites for Government Executives. In B. Peters, & J. Pierre (Eds.), *Handbook of Public Administration* (1 ed., pp. 72-84). Londër, Angli, Mbretëria e Bashkuar: Sage Publications Ltd. Retrieved Qershor 5, 2024, from <https://ipfs.io/ipfs/bafykbzacecxvnpay2amwukwmbmsezudirtzsb6pwqqzq77hxwwyebpiz3fzea?filename=Pierre%2C+Jon%28Editor%29+-+Handbook+of+Public+Administration-Sage+Publications+%28CA%29+%282003%29.pdf>
- Gruda, P., & Mentor Borovci. (2024). The Constitutional Relevance of the ECHR in Domestic Law: The Kosovo Perspective. *The Law and Development Review*, 17(1), 233–261. <https://doi.org/10.1515/ldr-2023-0110>
- Hays, S., & Sowa, J. (2005). Staffing the Bureaucracy: Employee Recruitment and Selection. In S. Condrey (Ed.), *Handbook of Human Resource Management in Government* (2 ed., pp. 97-124). San Francisko, Kaliforni, SHBA: Jossey-Bass. Retrieved Qershor 5, 2024, from <https://ipfs.io/ipfs/bafykbzacea7rsus5d6552qncyw3pwflerkjg3uhsn7zp5ajg6jugj7afI6ek?filename=+-+Handbook+of+Human+Resources+Management+in+Government-Jossey-Bass+%282004%29.pdf>
- Holzer, M., Isaacs, H., & Hwan Lee, S. (2007). Productive Human Resource Management for the 21st Century: Context and Strategies. In A. Farazmand, & A. Farazmand (Ed.), *Strategic Public Personnel Administration: Building and Managing Human Capital for the 21st Century* (pp. 101-102). Westport, Connecticut, SHBA: Praeger Publishers. Retrieved Qershor 6, 2024, from https://ipfs.io/ipfs/bafykbzacecip3mcdjnrzlhaxq5ii2w3extqi6xe7aussc2aperl25p6w7wj66?filename=Ali+Farazmand+-+Strategic+Public+Personnel+Administration+%5B2+volumes%5D_+Building+and+Managing+Human+Capital+for+the+21st+Century-Praeger+%282006%29.pdf
- Hustedt, T., Randma-Liiv, T., & Savi, R. (2020). Public Administration and Disciplines. In G. Bouckaert, & W. Jann, *European Perspectives for Public Administration: The Way Forward* (pp. 126-149). Leuven: Leuven University Press. Retrieved Qershor 1, 2024
- Iniciativa për Progres. (2018). *Roli i Këshillave Lokale dhe Funksionimi i Tyre në Komunën e Prishtinës*. Prishtina: Iniciativa për Progres. Retrieved Qershor 3, 2024
- Instituti Demokraci për Zhvillim (D4D). (2011). *Zbërthimi i Trendeve Zgjedhore 2000-2010*. Prishtina: Instituti Demokraci për Zhvillim (D4D). Retrieved Qershor 1, 2024
- Instituti Demokratik i Kosovës. (2023). *Transparometri Komunal Transparenca e 38 Komunave të Republikës së Kosovës*. <https://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2024/06/17-Transparometri-Komunal-ALB-1.pdf>: Instituti Demokratik i Kosovës. Retrieved

- Qershor 8, 2024, from <https://kdi-kosova.org/wp-content/uploads/2024/06/17-Transparometri-Komunal-ALB-1.pdf>
- Instituti i Kosovës për Drejtësi. (2022). *Pagat në Sektorin Publik Problemet Kushtetuese dhe Ligjore të Projektligjit për Pagat*. Instituti i Kosovës për Drejtësi. Prishtinë: Instituti i Kosovës për Drejtësi. Retrieved Qershor 5, 2024, from https://kli-ks.org/wp-content/uploads/2022/12/IKD_Projektligjin-per-Pagat-ne-Sektorin-Publik-1.pdf
- Instituti Kosovar për Politika Hulumtim dhe Zhvillim. (2004). *Qeverisja Lokale dhe Administrata në Kosovë*. Instituti Kosovar për Politika Hulumtim dhe Zhvillim. Prishtina: Instituti Kosovar për Politika Hulumtim dhe Zhvillim. Retrieved Qershor 2, 2024, from <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/kosovo/09732.pdf>
- Ibraimi, X., Ziberi, B., & Brestovci, A. (2023). The importance of the regulation of public enterprises. *Corporate Law and Governance Review*, 5(1), 122–128. <https://doi.org/10.22495/clgrv5i1p11>
- Jerliu, F. (2013). *Prishtina City Synthesis Report*. Washington DC: ECA Sustainable Cities Initiative. Retrieved Maj 29, 2024
- Këshilli i Sigurimit të OKB-së. (1999, Qershor 10). Rezoluta 1244. New York, New York, OKB. Retrieved from 1
- Komisioni Evropian. (2018, Prill 17). Kosovo* 2018 Report. Strasburg, Francë, Francë. Retrieved Qershor 12, 2024
- Komisioni Evropian. (2020, Tetor 6). Kosovo* 2020 Report. Strasburg, Francë, Francë. Retrieved Qershor 11, 2024
- Komuna e Prishtinës. (2010, Shkurt 25). *Statuti i Komunës së Prishtinës*. Retrieved Qershor 3, 2024, from <https://www.prishtinaonline.com/https://www.prishtinaonline.com/uploads/statuti-i-komunes-se-prishtines-2010.pdf>
- Komuna e Prishtinës. (2011, Tetor 10). Rregulloren për Mbrojtjen, Sigurinë në Punë, Shëndetin dhe Mjedisin e Punës në Shërbimin Civil Komunal. Prishtina, Kosovë, Kosovë. Retrieved Qershor 2, 2024
- Komuna e Prishtinës. (2024, Qershor 7). *Komuna e Prishtinës*. Retrieved from [prishtinaonline.com: https://prishtinaonline.com/uploads/5-konkurs_per_psikolog_pedagog_sekretar_dhe_zyrtar_administrativ-ieaa.pdf](https://prishtinaonline.com/https://prishtinaonline.com/uploads/5-konkurs_per_psikolog_pedagog_sekretar_dhe_zyrtar_administrativ-ieaa.pdf)
- KQZ. (2007, Dhjetor 10). <https://kqz-ks.org>. Retrieved from Keshilli Qendror i Zgjedhjeve: <https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/04/1.-Rezultatet-e-kandidat%C3%ABve-p%C3%ABr-Kryetar-Komune-2007-Raundi-II.pdf>
- KQZ. (2007, Dhjetor). <https://kqz-ks.org/>. Retrieved from Komisioni Qendror i Zgjedhjeve: <https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/04/1.-Rezultatet-e-subjekteve-sipas-komunave-2007-Komunale.pdf>
- KQZ. (2007, Nëntor). <https://kqz-ks.org/>. Retrieved from <https://kqz-ks.org/https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/04/1.-Rezultatet-e-kandidat%C3%ABve-p%C3%ABr-Kryetar-Komune-2007-Raundi-I.pdf>
- Kuvendi i Kosoves. (2008, Qershor 4). *Gazeta Zyrtare*. Retrieved from Gazeta Zyrtare: <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2530>
- Kuvendi i Kosovës. (2008, Prill 9). *Gazeta Zyrtare*. Retrieved from Gazeta Zyrtare: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=3702>
- Kuvendi i Kosovës. (2008, Prill 9). *Gazeta Zyrtare*. Retrieved from Gazeta Zyrtare: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=3702>
- Kuvendi i Kosovës. (2012, Mars 19). *Ligji Nr. 04/L-076 për Policinë e Kosovës*. Retrieved Qershor 10, 2024, from <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2806>

- Kuvendi i Kosoves. (2023, Janar 5). *Ligji 08/L-196 për Pagat në Sektorin Publik*. Retrieved Qershor 5, 2024, from <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=68695>
- Latawski, P., & Smith, M. (2003). *The Kosovo crisis and the evolution of post-Cold War European security*. Manchester: Manchester University Press. Retrieved Maj 30, 2024
- Levizja FOL. (2021). *Reformat e Administratës Publike në Gjendjen e Stagnimit*. Prishtinë: Levizja FOL. Retrieved Qershor 3, 2024, from <https://levizjafol.org/wp-content/uploads/2021/03/Reformat-e-administrat%C3%ABs-publike-n%C3%AB-gjendjen-e-stagnimit.pdf>
- Ligji Nr. 06/L-012 për Kryeqytetin e Republikës së Kosovës*. (2018, Qershor 4). Retrieved Qershor 9, 2024, from <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=16506>: <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=16506>
- MAPL. (2013). *Organizimi dhe Funksionimi i Vetqeverisjes Lokale në Kosovë*. Prishtinë: MAPL. Retrieved Qershor 2, 2024
- Marku, A. (2019). Improving Energy Efficiency, reducing air pollution. *Scientific Journal of the Observatory of Mediterranean Basin*, 5, 112-121. Retrieved Qershor 12, 2024, from <https://press.universitetipolis.edu.al/wp-content/uploads/2024/01/8.-Aguljel-Marku-1.pdf>
- (2023). *Mes ambicies dhe realitetit: formimi i ndërmarreve të reja publike lokale në Kosovë*. Prishtina: Grupi për Studime Juridike dhe Politike; Instituti GAP (GAP) dhe Instituti për Politika Zhvillimore INDEP. Retrieved Qershor 11, 2024, from https://www.institutigap.org/documents/77052_Ndermarrjet_publike_lokale_f.pdf
- Ministria e Punëve të Brendshme. (2022, Nëntor). <https://kryeministri.rks-gov.net/>. Retrieved Qershor 12, 2024, from <https://kryeministri.rks-gov.net/>: <https://kryeministri.rks-gov.net/wp-content/uploads/2023/01/STRATEGJIA-E-REFORMES-SE-ADMINISTRATES-PUBLIKE-2022-2027.pdf>
- Ministria e Punëve të Brendshme. (2024, Qershor 7). *SIMBNJ*. Retrieved Qershor 7, 2024, from konkurs.rks-gov.net: <https://konkursi.rks-gov.net/jobs?servant=1&functionalCategory=1&institution=27983>
- OMIK. (2006). *Municipal Profile Prishtinë/Priština*. Prishtina: OMIK. Retrieved Qershor 4, 2024
- OMIK. (2007, Maj). *Procesi i negocijimit dhe propozimi për Statusin e Kosovës*. Retrieved Qershor 5, 2024, from <https://www.osce.org/>: <https://www.osce.org/files/f/documents/3/e/24788.pdf>
- OMIK. (2009). *Marrëdhëniet mes pushtetit qendror dhe lokal Aktet Komunale*. Prishtina: OMIK. Retrieved Qershor 3, 2024
- OMIK, UNMIK. (2000, Tetor 28). <https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/05/1.Statistikat-sipas-komunave-2000.pdf>. Retrieved Qershor 10, 2024, from <https://kqz-ks.org>: <https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/05/1.Statistikat-sipas-komunave-2000.pdf>
- OMIK; KQZ; UNMIK. (2002, Nëntor). <https://kqz-ks.org/zgjedhjet/zgjedhjet-per-kuvende-komunale/zgjedhjet-per-kuvende-komunale-2002/>. Retrieved Qershor 11, 2024, from <https://kqz-ks.org/>: <https://kqz-ks.org/zgjedhjet/zgjedhjet-per-kuvende-komunale/zgjedhjet-per-kuvende-komunale-2002/>
- OMIK; UNMIK. (2000, Nëntor 8). <https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/04/1.-Rezultatet-e-subjekteve-sipas-komunave-2000-Komunale.pdf>. Retrieved Qershor 10, 2024, from <https://kqz-ks.org/>: <https://kqz-ks.org/wp-content/uploads/2018/04/1.-Rezultatet-e-subjekteve-sipas-komunave-2000-Komunale.pdf>

- Organization for Security and Co-operation in Europe. (2000). *OSCE Annual Report 2000*. Vienna: Organization for Security and Co-operation in Europe. Retrieved Maj 27, 2024
- Painter, M., & Peters, B. (2010). Administrative Traditions in Comparative Perspective: Families, Groups and Hybrids. In M. Painter, & B. Peters, *Tradition and Public Administration* (pp. 19-30). New York City: PALGRAVE MACMILLAN. Retrieved Maj 31, 2024
- Politecnica A Design. (2012). <https://prishtinaonline.com/>. Retrieved Qershor 12, 2024, from Prishtina Online: [https://prishtinaonline.com/uploads/prishtina_pzhk_2012-2022_shqip%20\(1\).pdf](https://prishtinaonline.com/uploads/prishtina_pzhk_2012-2022_shqip%20(1).pdf)
- Pajo, M., & Donik Sallova. (2023). Legal Framework Of The Identity Policy Of The International Community In Post-war Kosovo – A Historical Overview. Issue 4/2023, 8(0). <https://ajee-journal.com/legal-framework-of-the-identity-policy-of-the-international-community-in-postwar-kosovo-a-historical-overview#footnote-064>
- Prishtina. (2022, Shtator 26). Buxheti për Vitin 2023. Prishtina, Kosovë. Retrieved Qershor 9, 2024, from https://prishtinaonline.com/uploads/1._vendim_per_miratimin_e_buxhetit_te_komunes_se_prishtines_per_vitin_2023.pdf
- Prishtina. (2022, Janar-Korrik). Raport i Punës së Kryeqytetit. Prishtina, Kosovë. Retrieved Qershor 11, 2024, from https://prishtinaonline.com/uploads/raporti_i_punes_se_kryeqytetit_janar_-_korrik_2022.pdf
- Prishtina. (2023). Raport i Punës së Kryeqytetit Janar-Korrik 2023. Prishtina, Kosovë. Retrieved Qershor 11, 2024, from https://prishtinaonline.com/uploads/raporti_i_komunes_janar-korrik_2023_final-compressed_compressed.pdf
- Selimi, G., Xhemazie Ibraimi, & Besime Ziberi. (2022). Law in the tax legal system, income inequality and economic growth: An empirical estimation. *Corporate Governance and Organizational Behavior Review*, 6(2, special issue), 230. <https://virtusinterpress.org/Law-in-the-tax-legal-system-income-inequality-and-economic-growth-An-empirical-estimation.html>
- Qeveria e Kosovës. (2012, Dhjetor 12). *Gazeta Zyrtare*. Retrieved from <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=10577>
- Qeveria e Kosovës. (2023, Tetor 27). *Rregullore (QRK) Nr. 15/2023 për procedurën e pranimit në shërbimin civil*. Retrieved Qershor 1, 2024, from <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=83571>
- Radin, A. (2020). Creating Central Governments in Kosovo and Iraq. In A. Radin, *Institution Building in Weak States: The Primacy of Local Politics* (pp. 66-104). Washington DC: Georgetown University Press. Retrieved Qershor 4, 2024
- Rahmani, B., Bushi, P., & Gashi, F. (2023). KOSOVO-SERBIA DIALOGUE: FROM BRUSSELS TO OHRID. *Journal of Liberty and International Affairs*, 9(3), 476–515. <https://doi.org/10.47305/jlia2393476r>
- Rahmani, B., & Belegu, M. (2022). THE EU ENGAGEMENT IN THE KOSOVO-SERBIA DIALOGUE. *Online Journal Modelling the New Europe*, 39, 127–149. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1067168>
- Rahmani, B. (2021). Judicial review and political (in)stability in Kosovo. *Eastern Journal of European Studies*, 12(2), 169–189. <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1019723>

- Rrahmani, B. (2023). BOOK REVIEW: Nick Miller, *The Nonconformists. Culture, Politics, and Nationalism in a Serbian Intellectual Circle, 1944–1991*. *Eastern Journal of European Studies*, 14(2), 265–268. <https://doi.org/10.47743/ejes-2023-0212>
- Riccucci, N., Naff, K., & Hamidullah, M. (2020). *Personnel Management in Government Politics and Process* (8 ed.). (D. Rosenbloom, Ed.) New York City, New York, SHBA: Routledge. Retrieved Qershor 6, 2024, from https://ipfs.io/ipfs/bafykbzacedhguonmaiwbqt4f64y4nyavduzqzb3llkgxucaa5caacarr2hyws?filename=%28Public+Administration+and+Public+Policy%29+Norma+M.+Ricucci%2C+Katherine+C.+Naff%2C+Madinah+F.+Hamidullah+-+Personnel+Management+in+Government_+Politics+and+P
- Sekretari i Përgjithshëm i OKB-së. (2000). *Raporti i Sekretarit të Përgjithshëm për UNMIK në Kosovë*. New York: Këshilli i Sigurimit të OKB-së. Retrieved Qershor 8, 2024
- UNMIK. (2000, Gusht 11). <https://unmik.unmissions.org>. Retrieved Qershor 13, 2024, from https://unmik.unmissions.org/sites/default/files/regulations/03albanian/A2000regs/RA2000_45.pdf
- UNMIK. (2001, Dhjetor 2). *Gazeta Zyrtare e UNMIK*. Retrieved from *Gazeta Zyrtare e UNMIK*: https://unmik.unmissions.org/sites/default/files/regulations/03albanian/A2001regs/RA2001_36.pdf
- Tërmkollli, M. (2023). Exploring the foundations of the European administrative space and its alignment with global governance through the basic principles of good governance. *Corporate Law & Governance Review*, 5(2, special issue), 237. <https://virtusinterpress.org/Exploring-the-foundations-of-the-European-administrative-space-and-its-alignment-with-global-governance-through-the-basic-principles-of-good-governance.html>
- Terziu, L., & Belegu, B. (2023). UNDERSTANDING VOTER BEHAVIOR AND ELECTION DYNAMICS: A CASE STUDY OF THE 2021 LOCAL ELECTIONS IN KOSOVO. *Journal of Liberty and International Affairs*, Institute for Research and European Studies - Bitola, 9(2), 450–475. <https://doi.org/10.47305/jlia2392450t>
- Terziu, L., & Buleshkaj, O. (2023). Challenges in Leading Educational Change: Reflections from Educators in Kosovo. *The International Journal of Educational Organization and Leadership*, 30(2), 1–18. <https://doi.org/10.18848/2329-1656/cgp/v30i02/1-18>
- Xhemazie Ibraimi. (2022). Privatization in post-war Kosovo: Legal review. *Journal of Governance and Regulation*, 11(1), 112. <https://virtusinterpress.org/Privatization-in-post-war-Kosovo-Legal-review.html>
- Ziberi, B. F., Rexha, D., Ibraimi, X., & Avdiaj, B. (2022). Empirical Analysis of the Impact of Education on Economic Growth. *Economies*, 10(4), 89. <https://doi.org/10.3390/economies10040089>